

Kontor blåser nytt liv i gammal värmecentral

TEXT & FOTO: ELIN BENNEWITZ

I nästan tjugo år stod den gamla värmecentralen i Hagalund i Solna tom. Nu har den rustats upp och byggts till. Istället för värmepannor rymmer den nu kontor, hotell och utbildningslokaler.

ISS Trafficare AB och SJ har redan flyttat in i de nya lokalerna. Totalt finns det 420 kvadratmeter kontor i den ombyggda värmecentralen. Ågaren Jernhusen har också flyttat in i byggnaden. I den glasade tillbyggnaden finns hotelldelen.

Huset ligger på gångavstånd från Ulriksdals pendeltågsstation, därifrån tar det inte mer än tio minuter med tåg till Stockholms centralstation. Läget är fördelaktigt också för att det ligger i anslutning till de expansiva stadsdelarna Frösunda, Järva och Ulriksdal.

Mats Persson som är ansvarig för bygget på Jernhusen är nöjd med resultatet.

– Vi tycker om helhetslösningen. Det blev väldigt trevligt med den glasade hotelldelen intill den gamla byggnaden, säger han.

Han berättar också att samarbetet med både totalentreprenören Byggpartner och arkitekten Lars Östling hos Tengbom fungerat bra. Eftersom den gamla värmecentralen är q-märkt har de dessutom haft ett nära samarbete med Solna stad.

– De har varit väldigt tillmötesgående, så det har inte varit några problem, säger Mats Persson.

Område med kulturhistoriskt värde

Värmecentralen byggdes i samband med att flera nya underhållsverkstäder för tåg uppfördes i området Hagalund övre mellan 1913 och 1916. Tillsammans ger byggnaderna ett enhetligt och kraftfullt intryck, de ritades av arkitekt Folke Zettervall i nationalromantisk stil. Fasaderna består av grått kalkstenstegel med några sparsamma dekorativa element.

Byggnaderna i Hagalund övre anses ha ett stort kulturhistoriskt värde, två av dem är föremål för förhandling om att förklaras som byggnadsminnesmärken. Särskilt exteriörerna anses värdefulla.

Den gamla värmecentralen finns omnämnd i kulturminnesvårdsprogrammet för Solna stad. Detaljplanen över området q-märker det och anger att huset inte får rivas.

Filip Olofsson är bygglovsarkitekt i Solna stad. Han ser positivt på ombyggnaden av värmecentralen.

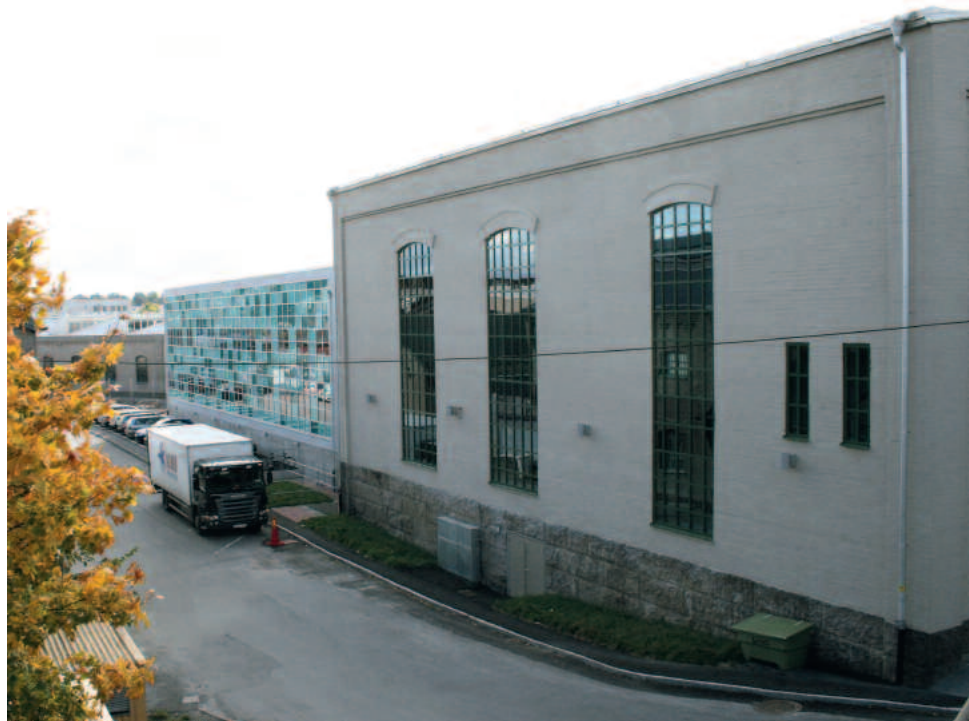
– Det blev en avsevärd förbättring av byggnadens utseende, säger han.

Samtidigt som byggnaden byggdes till och inreddes med kontor rustades exteriören upp. Tidigare var fasaden full av installationer och rör som kommit till under de knappt hundra år som byggnaden funnits. Numera är fasaden återställd till ett skick som påminner om ursprungsutseendet.

Påminnelse om byggnadens förflutna

Thomas Blomdahl, förvaltare på Jernhusen, har kunnat följa byggnadens omvandling. Han har svårt att tro att det är samma byggnad idag som under ombyggnaden för knappt två år sedan.

– Då såg det ut som en bomb hade slagit ner här, säger han.

Den gamla q-märkta värmecentralen har rustats upp och fått en tillbyggnad i glas.

Han har flyttat in sitt förvaltarkontor i det gamla badhuset som fanns i anslutning till värmecentralen. När värmecentralen var ny användes badet av alla anställda på området eftersom det var enda huset med varmvatten.

Idag ligger husets entré i skarven mellan det gamla huset och tillbyggnaden. Thomas Blomdahl berättar att den gamla entrén låg ett plan högre upp. När tillbyggnaden skulle byggas fick marken intill det gamla huset grävas bort. En del av berget fick också sprängas.

– Vi sparade en del av berget i entrén eftersom vi inte vågade spränga för nära den hundra år gamla grunden till värmecentralen, säger Thomas.

Berget i entrén fungerar inte bara som dekoration utan också som påminnelse om byggnadens historia. Under ombyggnaden sparades också en balk, några gamla rör och ett par bulthål i fasaden.

Den tydligaste förändringen i husets exteriör är att fönstren blivit större. De gamla slutade precis i nivå med den översta våningens golv. För att kontoren på högsta våningen också skulle få dagsljus har samtliga fönster blivit två meter högre. Men bågarna i väggen ovanför fönstren och de grönmålade spröjsarna ser fortfarande likadana ut.

Q-MÄRKNING

Det är kommunen som utfärdar en q-märkning. Det görs i en detaljplan med stöd av plan- och bygglagen. Verksamheten i ett q-märkt område skall anpassas till bebyggelsens kulturvärden.

En byggnad kan bli förklarad som byggnadsminne. Det görs av länsstyrelsen med stöd i kulturminneslagen. Detta är ett starkare skydd än kommunens q-märkning. Länsstyrelsen avgör hur byggnadsminnet skall bevaras.